

Kongre Raporu: Aktuelle Perspektiven der deutsch-türkischen Germanistik 2.-3. Aralık 2019

Gizem Bahçıvan , İzmir

2013 yılından beri süregelen Ege Üniversitesi ve Paderborn Üniversitesi (Almanya) arasındaki iş birliği antlaşması kapsamında Alman Akademik Değişim Servisinin de (DAAD) destekleyicisi olduğu uluslararası kongrenin yedincisi 2-3 Aralık 2019 tarihlerinde Ege Üniversitesi bünyesinde gerçekleşti. “*Internationale Tagung im Rahmen der Germanistischen Institutspartnerschaft Ege Universität Izmir – Universität Paderborn "Aktuelle Perspektiven der deutsch-türkischen Germanistik"*” başlıklı kongrede hem edebiyat hem de dilbilim alanından genç araştırmacılar ve akademisyenler bildirimlerini sundular. Kongre kapsamında Paderborn Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Humboldt Üniversitesi’nden akademisyenlerin katılımlarıyla gerçekleşti.

Kongrenin ilk günü Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Arife Karadağ, Alman Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Doç. Dr. Saniye Uysal Ünal ve Paderborn Üniversitesi’nden Prof. Dr. Michael Hofmann’ın açılış konuşmalarıyla başladı. Prof. Dr. Michael Hofmann açılış konuşmasında iki kurum arasında gerçekleşen ortak çalışmalardan memnuniyetini vurgulayarak Erasmus programı ile başlayan ve uzun yıllara dayanan iki üniversite arasındaki ortak çalışmalar hakkında bilgi verdi. Doç. Dr. Saniye Uysal Ünal ise açılış konuşmasında iki bölüm arasında devam etmekte olan bu iş birliği anlaşmasının gerek akademisyenler gerekse lisansüstü öğrenciler için önemini vurguladı. Kongrenin birinci ve ikinci günü oturumları hakkında bilgi verdikten sonra ilk günü edebiyat, ikinci günü ise çoğunlukla dilbilim alanından bildirimlerin sunulduğu kongreye başlanmış oldu.

Soldan: Doç. Dr. Saniye Uysal Ünalın, Prof. Dr. Michael Hofmann

Birinci günün ilk oturumunda Paderborn Üniversitesi'nden Prof. Dr. Michael Hofmann “*Von Hölderlin zu Hikmet: Die Ägäis als Begegnungsraum der Kulturen und Religionen*” adlı bildirisinde Ege Bölgesi'nin kültürleri buluşturan bir coğrafya olduğunu gösterdi. Bu kapsamda Hofmann Şeyh Bedrettin İsyanı, Friedrich Hölderlin ve Feridun Zaimoğlu üzerine konuştu. Şeyh Bedrettin İsyanı'nı sultana karşı bir ayaklanma olarak ele alan Hofmann, Feridun Zaimoğlu'nun eserlerini ise “Romantik” bir isyan olarak betimledi. Bildirisine Hördelin'in *Patmos* şiiriyle devam eden Prof. Dr. Michael Hofmann Patmos'u bir ara alan (*Zwischenraum*) olarak tanımladı. Bildirisinin sonunda Nazım Hikmet'in *Şeyh Bedrettin Destanı* üzerine konuşan Hofmann Ege Bölgesi'ni hem kültürlerin hem de dinlerin buluştuğu ortak nokta olarak betimledi.

“*Er ist bei Rot über die Straße gelaufen...*” *Funktionen des Ampel-Topos im zeitgenössischen Berlin-Roman*” adlı bildirisine René Perfözl Batı Berlin'de kamusal alanların politik algısı üzerine konuştu ve Emine Sevgi Özdamar'ın eserlerindeki işçi sınıfının hayatının metaforik anlatımları üzerine durdu. Bildirinin ana teması kapsamında Aras Ören'in *Berlin Savignyplatz* adlı romanı ele alındı ve bu romandaki trafik ışıklarının hem tema hem de motif olarak 68'li yıllara gönderme olduğunu gösterdi. Konuşmacı bu bağlamda özellikle kırmızı rengin önemi üzerinde durdu.

Ege Üniversitesi'nden Doç. Dr. Saniye Uysal Ünalın “*Deutsch-türkische Begegnungen im Ersten Weltkrieg: Zur fiktionalen Darstellung der Niedermayer-Expedition in Steffen Kopetzky's Roman Risiko*” başlığını taşıyan bildirisinde 2015 yılında yayımlanan “*Risiko*” romanında sömürgeciliğin ve şarkiyatçılığın ne şekilde ortaya çıktığını gösterdi. Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında gerçekleştirilen

Osmanlı -Alman seferi olan Afganistan seferini anlatan bu tarihsel romanın Osmanlı İmparatorluğu'nu nasıl kurguladığı sorusu ele aldıktan sonra Uysal Ünalın, romanın postkolonyal açıdan bakıldığında ne tür perspektifler sunduğu üzerinde durmuştur.

Kongrenin ikinci oturumu Paderborn Üniversitesi'nden Isabelle Leitloff tarafından sunulan *“Transkulturelle Mehrfachzugehörigkeiten im deutsch-lateinamerikanischen Kontext”* başlıklı bildiri ile başladı. Isabelle Leitloff yabancılık (*Alterität*), karşılıklılık (*Reziprozität*) ve göç sonrası toplumları (*postmigrantisches Gesellschaften*) çerçevesinde savaştan kaçıp Brezilya ve İspanya'ya yerleşen Almanları ve bu durumun edebiyat ve sinemaya olan etkisini vurguladı. Flavia Castro'nun *“Deslembro”* adlı filmi ele alan Leitloff filmdeki çok dillilik durumunu, unutmak ve hatırlamak arasında kalan jenerasyonu, vatan, geri dönüş ve göç temasını transkültürel açıdan ele aldı.

“Die Bedeutung von Namen in der deutschen und türkischen Kinder- und Jugendliteratur. Eine Studie zur Onomastik” başlığını taşıyan bildiri ile Sevinç Varhan, isimlerin edebiyattaki kullanımı hakkındaki yüksek lisans çalışmasını sundu. Michael Ende'nin *“Die unendliche Geschichte”* ve Altay Öktem'in *“Kral Kılıçbalığı”* adlı hikayesini Hendrik Birus ve Friedhelm Debus'un kuramları çerçevesinde karşılaştıran Varhan bu alanda Türkçe çalışmaların azlığını belirtti.

Reyhan Özer *“Voll krass geil Bro. Eine linguistische Analyse der Jugendsprache in Deutschland”* adlı yüksek lisans çalışmasını tanıttığı bildirisiyle kongreye katılım sağladı. Bildirisinde gençlik dilinin neden ve nasıl oluştuğu sorusu üzerinde duran Özer, gençlik dilinin yaratılmasında gençlerin kimlik bulma arayışlarının, dilin esnekliği ve kolaylığı ve ergenlikle beraber gerçekleşen bedensel ve ruhsal değişimler çerçevesinde gençlerin aidiyet arayışlarının bu alanda etkili olduğunu saptadı. Almanya'da oluşan gençlik dillerini tarihsel sıraya koyup açıklayan Reyhan Özer bu durumun söz konusu olan dönemde yaşanan sosyal ve kültürel değişimlere bağlı olarak geliştiğine değindi.

İlk günün son oturumu Yasemin Meğemisoğlu tarafından *“Gesellschaftskritik in Friedrich Dürrenmatts Der Besuch der alten Dame und in Haldun Taners Götter und Menschen”* başlığını taşıyan yüksek lisans çalışmasını tanıttığı bildirisiyle başladı. Yasemin Meğemisoğlu Friedrich Dürrenmatt ve Haldun Taner'in seçili eserlerinde toplum eleştirisini eserlerden örnekler vererek açıkladı.

Günün son bildiri Paderborn Üniversitesi'nden Farah Bouamar tarafından sunuldu. *“Islam und Gender in der maghrebischen und deutsch-türkischen Literatur”* başlıklı bildirisinde Bouamar Tahar Ben Jelloun tarafından yazılan *“Sohn ihres Vaters”* adlı roman ile Emine Sevgi Özdamar'ın seçme eserlerinden sahneleri karşılaştırdı. Ortak nokta olarak iki yazarın da Avrupa'ya göç etmiş olmasını ve İslam kültürü ile büyüdüklerini vurgulayan Bouamar, yazarların eserlerindeki kadın figürlerinin topluma ve ataerkil yaşama karşı olan savaşılarını ele aldı. Eserlerdeki hamam betimlemesi üzerinde de duran Bouamar bu betimlemelerin sadece temizlik ya da dinlenme, eğlenme alanı olarak değil, aynı zamanda cinsel eylemlere bir ortam oluşturan alanlar olarak tanımladı.

Kongrenin ikinci günü Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Öğr. Gör. Zeynep Ateş Bozkurt'un "*Die Rolle der Literatur beim Fremdspracherwerb*" isimli bildirisi ile başladı. Türkiye'de yabancı dil derslerinde edebi eserlerin kullanımının önemine değinen Ateş Bozkurt edebi eserler sayesinde öğrencilerin okudukları dildeki kişilerin günlük yaşamları üzerine bilgi edindiklerini vurguladı. Öğr. Gör. Zeynep Ateş Bozkurt edebi eserlerin kullanımının artı ve eksi yönlerini ele aldı. Negatif yönleri olarak öğrencilerin metinlere yabancılık çektiklerinden ortaya çıkan korku veya çekinceye değinen Ateş Bozkurt pozitif yönlerini ise tüm öğrencilerin eşit finansal olanaklara sahip olmadığı gerçeğine dayandırdı ve bu sebeple edebi eserlerin öğrenilen yabancı dilin kültürünü de öğrenmede önemli bir rol oynadığını saptadı. Kullanılan edebi eserlerin derse ilgiyi arttırdığını ve motivasyon kaynağı oluşturduğunu belirten Ateş Bozkurt bu sayede öğrencilerin ders anında aktifleştiklerini ve katılımın artacağını vurguladı.

Paderborn Üniversitesi'nden Moska Sediği "*Interkulturelles Lernen mit Fluchtliteratur*" isimli bildirisi ile günümüz edebiyatında kaçış motifini merkezi bir söylem olarak ele aldı.

İkinci günün son etkinliği olan "Leseförderung im DaF-/DaZ-Unterricht" adlı çalıştay, Paderborn Üniversitesi'nden Dr. Cornelia Zierau tarafından lisans ve yüksek lisans öğrencileriyle beraber gerçekleştirildi. Yapılan bu çalışmada yabancı dil olarak Almanca (DaF) ve ikinci dil olarak Almanca (DaZ) derslerinde uygulanan okuma yöntemleri öğrencilerle beraber çalışıldı ve metinler üzerine tartışıldı.

Genel değerlendirme sohbetiyle son bulan kongrede sunulan bildiriler, Germanistik alanında yapılan güncel çalışmalara ve söylemlere ışık tutmuş ve genç araştırmacılara da ilham vermiştir.

